

OBSAH

Predhovor	5
1 Základné ekonomické pojmy	7
1.1 Základné činitele výroby	7
1.1.1 Výrobné prostriedky a pracovná sila	7
1.1.2 Reprodukčný proces	8
1.2 Výrobné sily a výrobné vzťahy, výrobný spôsob spoločnosti	8
1.2.1 Výrobné sily spoločnosti	8
1.2.2 Výrobné vzťahy	9
1.2.3 Výrobný spôsob a spoločenský poriadok	9
2 Výrobnotechnická základňa ČSSR a jej riadenie	11
2.1 Štruktúra výrobnotechnickej základne ČSSR	11
2.1.1 Sféra centrálného štátneho riadenia	11
2.1.2 Chozrasčotná sféra (podnikovohospodárska)	12
2.1.3 Socialistický podnik	12
2.1.4 Výrobnotechnické jednotky	14
2.2 Hlavné zásady riadenia podniku	16
2.2.1 Princíp výrobnomiestnej (líniovoštábnej) organizácie	17
2.2.2 Vzťahy priamej nadriadenosti a podriadenosti a odbornej príslušnosti v líniovoštábnej organizácii	18
2.3 Organizačná štruktúra podniku na jednotlivých stupňoch riadenia	19
2.3.1 Organizácia vedenia podniku	20
2.3.2 Organizácia vedenia prevádzky a dielne	21
2.3.3 Hospodárske a nákladové strediská	23
2.4 Úloha politických a spoločenských organizácií pri riadení podniku	24
2.4.1 Úloha Komunistickej strany Československa	24
2.4.2 Úloha Revolučného odborového hnutia	25
2.4.3 Úloha Socialistického zväzu mládeže	25
3 Riadenie ako proces	26
3.1 Základné pojmy z teórie riadenia	26
3.1.1 Riadenie a jeho zložky	26
3.1.2 Nástroje riadenia	27
3.1.3 Stratégia a taktika riadiacej práce	27

3.2	Informačné, rozhodovacie a kontrolné procesy v riadení	28
3.2.1	Informačné procesy v riadení	28
3.2.2	Rozhodovacie procesy v riadení	29
3.2.3	Kontrolné procesy v riadení	31
3.3	Objektívne a subjektívne predpoklady riadiacej práce	32
4	Chozrasčot podniku a výrobnno-hospodárskej jednotky	34
4.1	Hospodárske prostriedky podniku	34
4.1.1	Základné prostriedky podniku	35
4.1.2	Obratové prostriedky podniku	36
4.2	Financovanie a úverovanie	36
4.2.1	Finančné zdroje výrobnno-hospodárskych jednotiek a podnikov	37
4.2.2	Okruhy financovania	37
4.2.3	Úverovanie podnikov	39
4.3	Vlastné náklady, ceny, zisk	39
4.3.1	Vlastné náklady	39
4.3.2	Kalkulácie	40
4.3.3	Ceny, zisk	41
4.4	Odvody a fondy výrobnno-hospodárskych jednotiek a podnikov	42
4.4.1	Štruktúra odvodov	42
4.4.2	Fondy výrobnno-hospodárskych jednotiek a podnikov	43
4.5	Chozrasčot	45
4.5.1	Podstata chozrasčotu	45
4.5.2	Chozrasčot výrobnno-hospodárskych jednotiek a podnikov	45
4.5.3	Vnútro podnikový chozrasčot	46
5	Racionalizácia	47
5.1	Socialistická racionalizácia	47
5.1.1	Podstata racionalizácie	47
5.1.2	Komplexná socialistická racionalizácia (KSR)	47
5.1.3	Racionalizácia v centrálnej a podnikovohospodárskej sfére	48
5.2	Pracovné štúdie, ergonómia	48
5.2.1	Pracovné štúdie	48
5.2.2	Ekonomia pracovných pohybov	49
5.2.3	Organizácia pracoviska	49
5.2.4	Pracovné prostredie	53
5.2.5	Ergonómia	57
5.3	Hodnotová analýza	58
5.3.1	Pojem a podstata hodnotovej analýzy	58
5.3.2	Metodika hodnotovej analýzy	59
5.3.3	Etapy metodického postupu hodnotovej analýzy	59
5.3.4	Základné techniky a pomôcky hodnotovej analýzy	65

6 Normovanie spotreby práce	66
6.1 Triedenie noriem spotreby práce	66
6.1.1 Výkonové normy	66
6.1.2 Normy obsadenia	67
6.1.3 Členenie výrobného procesu a operácií	68
6.2 Triedenie spotreby času a zloženie normy času	69
6.2.1 Triedenie spotreby času pracovníka pri rozboroch operácie	69
6.2.2 Zloženie normy času pracovníka	71
6.2.3 Triedenie spotreby času pracovníka pri rozboroch pracovného dňa (sмены)	74
6.3 Rozborové metódy normovania	77
6.3.1 Rozborovo-výpočtová metóda	77
6.3.2 Rozborovo-chronometrážna metóda	79
6.3.3 Rozborovo-porovnávacia metóda	84
6.3.4 Snímka pracovného dňa	85
6.3.5 Hodnotenie ľudskej práce pomocou metódy MTM	88
6.4 Normovanie pri zložitej organizácii práce	89
6.4.1 Normovanie práce čaty robotníkov	90
6.4.2 Obsluhovanie niekoľkých strojov jedným robotníkom	90
6.4.3 Určenie noriem času pri viacstrojovej obsluhu	92
7 Ekonomika práce	95
7.1 Produktivita práce	95
7.1.1 Ukazovatele produktivity práce	95
7.1.2 Hlavné spôsoby zvyšovania produktivity práce	96
7.2 Štruktúra pracovných síl	97
7.2.1 Deľba práce a profesiová štruktúra	97
7.2.2 Získavanie a rozmiestovanie pracovníkov	97
7.3 Zásady odmeňovania podľa zásluh a štátna mzdová politika	98
7.3.1 Odmeňovanie podľa práce	98
7.3.2 Štátna mzdová politika	99
7.4 Robotnícka mzdová sústava	99
7.4.1 Kvalifikačné katalógy a zborníky pracovných činností	100
7.4.2 Mzdové tarify a stupnice mzdových taríf	103
7.4.3 Hlavné mzdové formy	103
7.4.4 Príplatky, prémie, odmeny a podiely na hospodárskom výsledku	106
7.4.5 Zloženie mzdy robotníka	107
7.5 Platová sústava technickohospodárskych pracovníkov	108
7.5.1 Kvalifikačný katalóg technickohospodárskych funkcií	108
7.5.2 Stupnica mzdových taríf technickohospodárskych pracovníkov a výška osobného ohodnotenia	110
7.5.3 Základné platy technickohospodárskych pracovníkov	110
7.5.4 Pohyblivé zložky platu technickohospodárskych pracovníkov	112

7.6	Základné pracovnoprávne predpisy	112
7.6.1	Základné pracovnoprávne normy	112
7.6.2	Vznik a ukončenie pracovného pomeru	113
7.6.3	Dovolenka na zotavenie	114
7.6.4	Niektoré ďalšie významné ustanovenia Zákonníka práce	114
8	Pracovné sily v podniku	115
8.1	Osobnosť pracovníka	115
8.1.1	Psychické procesy a ich charakteristika	115
8.1.2	Psychologické chápanie osobnosti	116
8.1.3	Štruktúra a dynamika osobnosti	117
8.1.4	Motivovanie pracovníkov	119
8.2	Pracovná skupina	119
8.2.1	Postavenie jedinca v pracovnej skupine	119
8.2.2	Interpersonálne vzťahy	120
8.2.3	Problematika vedenia v pracovnej skupine	121
8.2.4	Konflikty vo vzťahoch medzi ľuďmi a spôsob ich riešenia	123
8.3	Pracovná činnosť	124
8.3.1	Charakteristika pracovnej činnosti	124
8.3.2	Výkon človeka v práci	125
8.3.3	Psychologické aspekty pracovného procesu	127
8.3.4	Režim práce a odpočinku	128
8.4	Sociálne podmienky práce	129
8.4.1	Sociálna klíma priemyselného podniku	129
8.4.2	Celospoločenské, podnikové a individuálne záujmy	130
8.4.3	Starostlivosť podniku o pracovníkov	130
	Cvičenia	133